

es documenta fins a mj. S.XV en el valencià Jaume Roig, i en un doc. val. de 1493 —en el Nord, no surt fins al gironí-avalencianat Onofre Pou (a fi S.XVII). (DECat. vi, 713b). Al capdavant no seria inconcebible que hagués nascut en boca de moriscos arabòfons, com un pl. *porrûn/ borrhûn* de porro o del pre-romà *porra* (borra) (DECat. vi, 711a1ss.) mentre que el *Porri* de Sueca, sortiria del pl. compl. en *-in* de l'àrab. Recordem, a aquest propòsit, que en les conservadores valls valencianes veiem gerres antigues encastades amb aigua a dins, a una paret (i cf. *Les Fenalles*, important pda. de l'arcaica vall de Moixent).

Porrilles pda. d'Algemesí (XXXI, 51.1) és un altre derivat equívoc que podria sorgir d'una resposta mossàrab del cat. *Porreres* (veg. l'art) potser <*porrêiras* mossàrab d'on *porrêilas* dissimilat i catalanitzat en *-iles*.

¹ Potser es tracta d'una alga o mena de pòlip amb substància vesicatòria, com el vorm o medusa.

PORRODUNO

Un dels cims del Turbó (Alt Isàvena), entre els *Passos* i el *Feixano Malo*; allí també *La Cadulla de Porroduno* (XLVII, 83). De PODIUM ROTUNDUM, amb la metafonia alt-arag. *-o-ı̄>ú-o* E.T.C. I, 135, i art. *Rodó*.

Porsals V. *Port*.

PORT

Selecció de compostos i derivats de *Port*; per a l'acc. 'pas d'alta muntanya', veg. *DEC* vi 718b28ss 719a32ss i per a port de mar o fluvial 718b38ss.

Portainer, gran partida de muntanya, a la part alta de Ribalera, afl. esq. de la Noguera Pallaresa, termes de Montenartó i Roní (agregats de Llavorsí) remuntant fins a la frontera d'Andorra.

PRON: *portainé*, oït a l'enq. de Montenartó (XXXVII, 23.7). En una narració de Joan Lluís Pallarès, un pastor que està a l'aguait d'un altre: «De les Penyes d'Auló [cf. art. *Aulet/Auló*, supral fins a *Portainé* mentre estava espiant que R. arribés ---» (*Els Pastors i les Estrelles*, p. 138). Ell mateix, explicant-me que ara se'n parla molt per les concorregudes pistes d'esquí que s'hi han disposat, en les estacions fredes de l'any, pronunciava també *portainé* (per a *ê* de AI a l'alt Pallars, veg. *EntreDL* II, 33-34).

MENCIONS ANT. 1047: «in *Portu Asnero*» (Alart, *InvolC* 335, s.v. *port*). En un altre doc., de c. l'a. 1060, recollit en el *Cart.* de Tavèrnoles, s'ha produït un err. de lectura *Pont Asner* en lloc de *Port Asner*, (83.18); només figura en unes vagues i imprecises

afrontacions de terme de cap al Sud del terme d'Andorra la Vella, però tanmateix deu designar el pas que condueix a Andorra des de Pallars per Portainer, car són noms de forma massa singular per admetre amb versemblança que es tracti de dos noms parònims en dos paratges tan pròxims l'un de l'altre; i com que Alart era molt millor paleògraf que la publicadora del cartulari és ben probable, en canvi, que calgui esmenar la seva lectura d'acord amb el doc. de data semblant llegit per Alart.¹

ETIM. clara: *Port* (de muntanya) combinat amb el conegut NP germ. ASNARI que ha donat l'arag. *Aznar* i el cat. *Ainer* amb el tractament de SN com *in*, que és normal en fonètica catalana. (*almoina* ELEMOSYNA, *mainada*, *Eina* < Esna, cf. *DECat.* I 218a40ss etc.)

PORTBOU, el poble de l'extrem N. de la costa de l'Alt Empordà, ja afrontant amb el Rosselló, i la frontera actual, dels Estats.

PRON. LOCAL: *purbôu*, al Port de la Selva (Casac. 1920); és la més difosa actualment, però en l'antic ambient local, encara ho era més *parbôu*: oït a Requesens (1934, exc. 216, LL i 67), a Rabós, a Llançà (XXII, 94.14, 109.12) i a Portbou mateix (LI i 67); gentilici: *purbuêns* (Port de la Selva).

És població de creixença molt recent, deguda a la construcció del ferrocarril de la costa, que hi té estació, i a les duanes frontereres. El *Derrotero* de Tofiño (1832) encara en diu «la cala petuena y de s p o b l a d a llamada de *Parbou*» (p. 156). Inútil cercar-ne res en els nomenclàtors i geografies antigues: Monsalv. XVI, 216, ens fa a saber que en la 1ª meitat del segle ni tan sols hi havia església, de manera que l'actual —incapaços de pagar-la els pescadors de la colònia que s'hi anava formant— l'hagué de construir i sufragar la companyia del ferrocarril de A.S.A. *GGC*: «abans de la construcció de la via fèrria era un petit veïnat de pescadors que constava de 12 cases i 26 cabanyes, amb menys de 50 hab. i agregat al mun. de St. Miquel de Colera».

L'etim. que ha circulat entre francesos (recollida estranyament per M-Lübke, *Das Kat.* i algun altre erudit) —que la grafia *Port-Bou* «francesa», ajustada a la pron. ross. *bú* de l'adj. *bo*, i pron. pels catalans com *boy*, s'hagués generalitzat i el nom significués 'port bo'— demostra una ridícula manca de coneixement i crítica històrica i de tota mena: que un barbarisme així, recent, es propagués només seria possible en un lloc mig francès o almenys fronterer, des d'antic: semblen oblidar que ni França ni la llengua francesa no va arribar allà fins a 1660, amb el Tractat dels Pirineus.

Heus aquí les poques i tardanes dades antigues del nom. La 1^a és de 1609, en el Dietari del gran cronista empordanès i barceloní Jeroni Pujades: «unes galeres de moros (desembarcant) a Lançà --- roba-